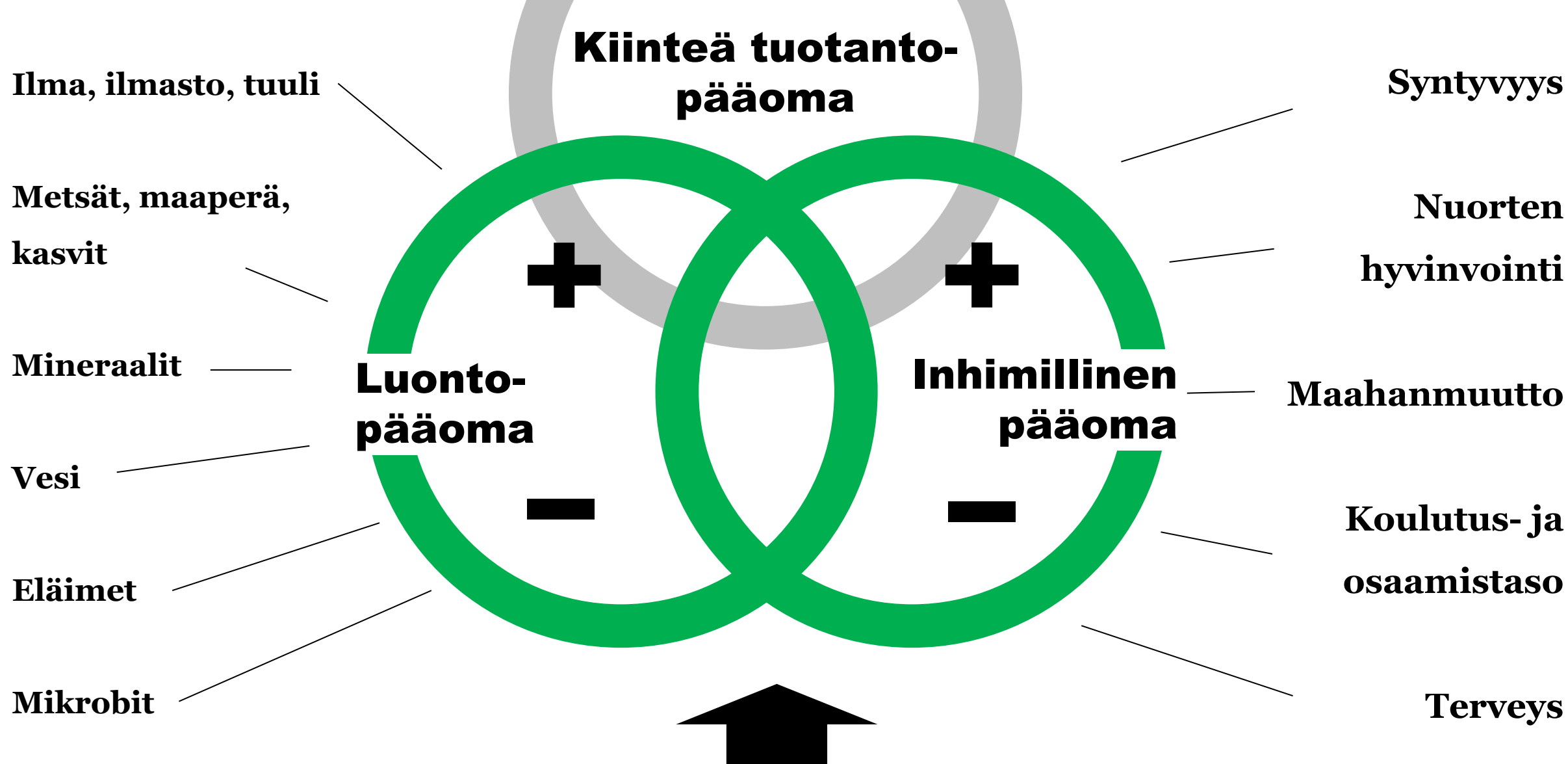

Näkökulmia Suomen TKI- järjestelmän uudistamiseen

Tulevaisuusvaliokunta 20. lokakuuta 2023

Atte Jääskeläinen
Yliasiamies, Sitra

Kansallinen kilpailukyky Innovaatiopolitiikka Demokratia ja polarisaatio

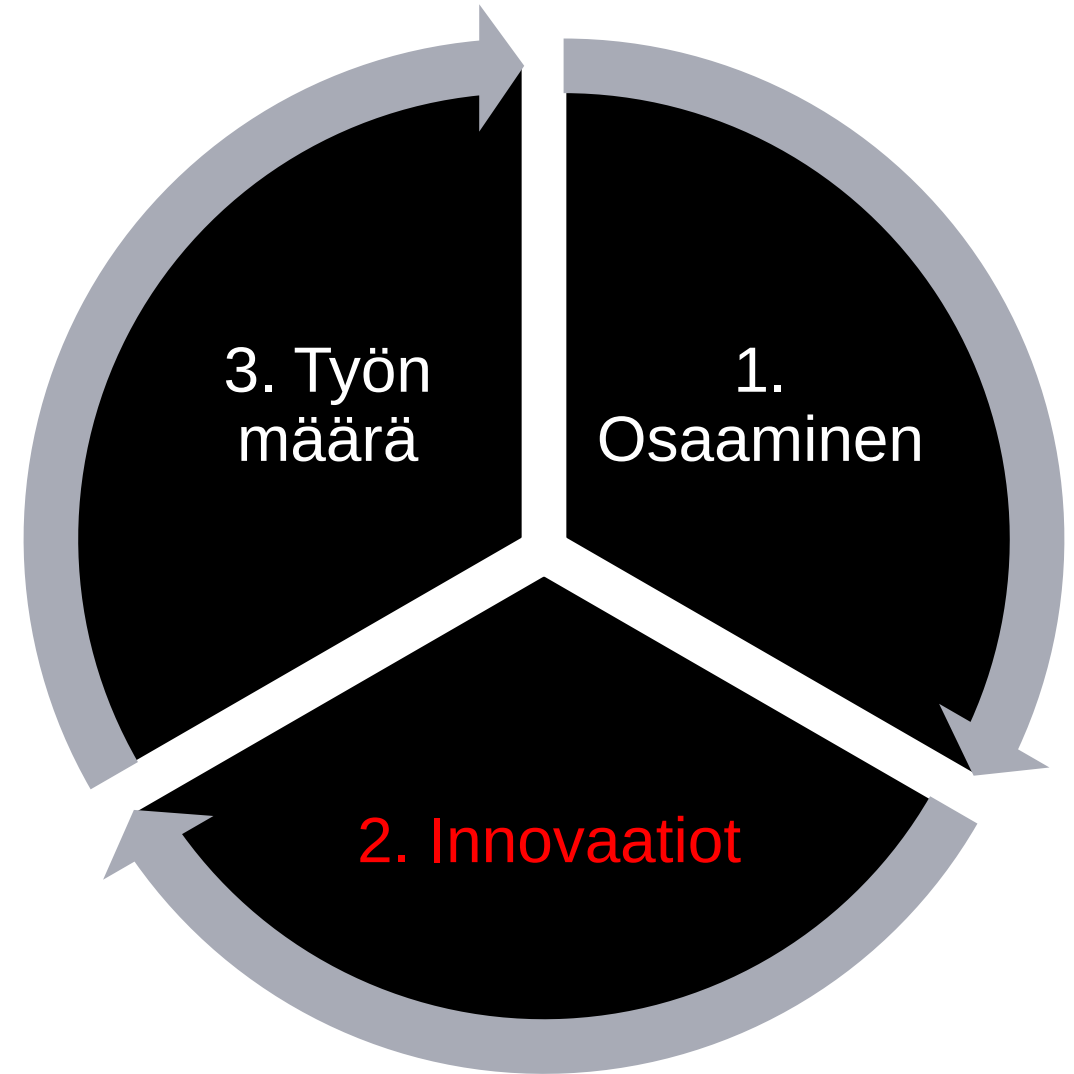
Suomi panostaa tuottavuusloikkaan TKI:lla

Mihin ja miten investoinnit
kohdistetaan?

Bottom-up vai top-down

Missiopohjainen vai
uteliaisuustutkimus

Strategiset valinnat kansallisella tasolla

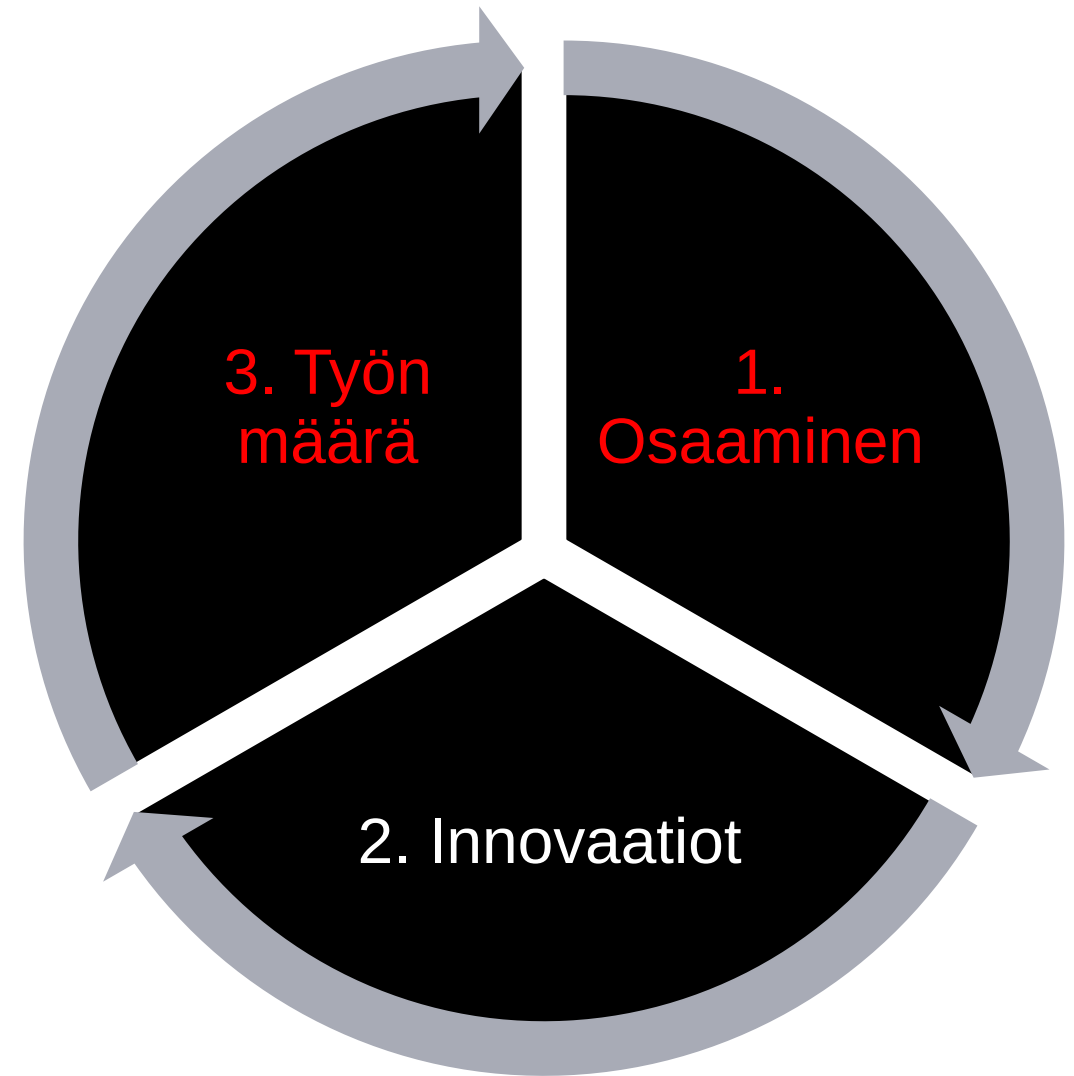

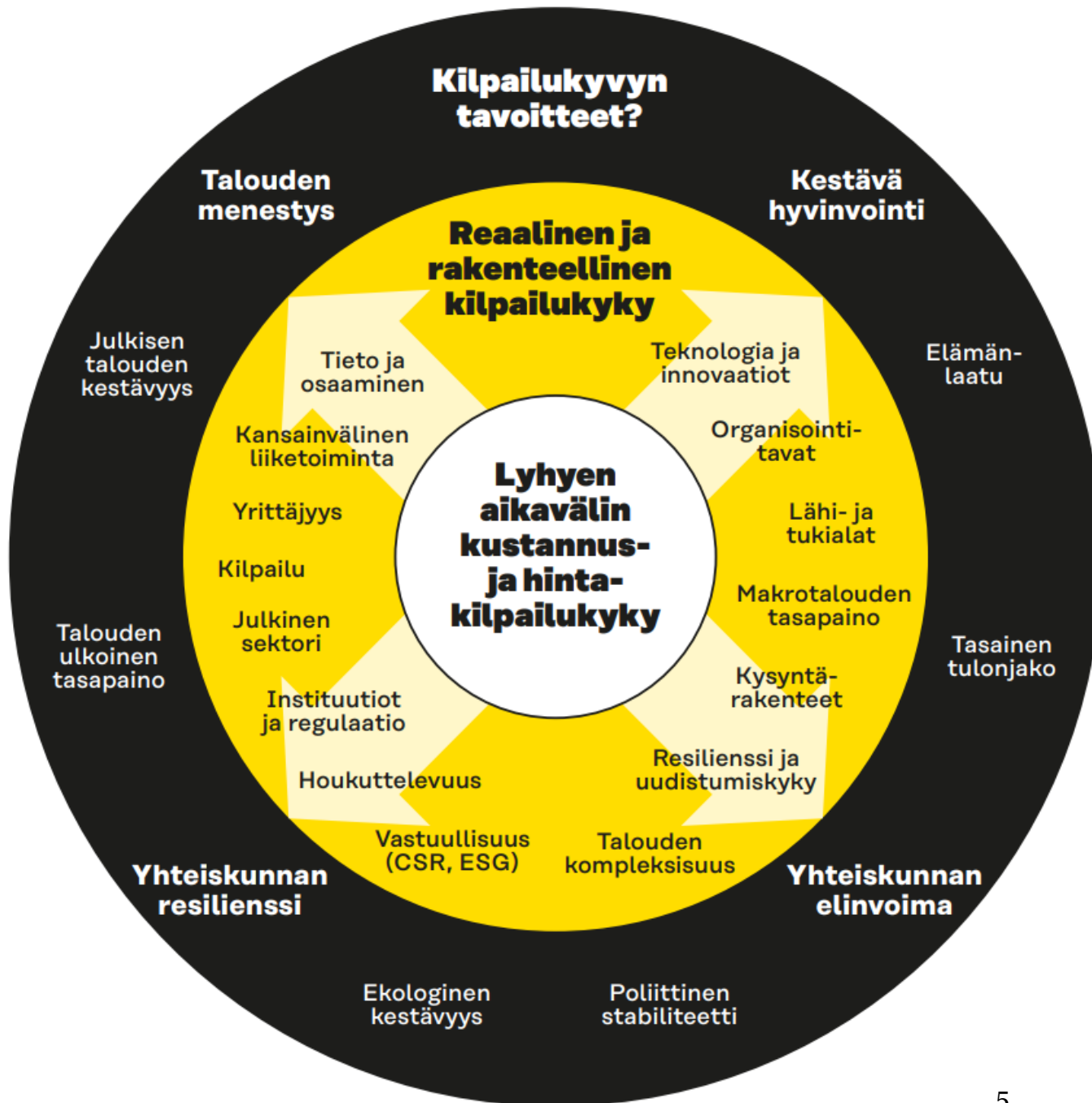
Suomi panostaa tuottavuusloikkaan TKI:lla

Onko koulutus/osaaminen tasolla, jolla innovaatiot voidaan myös hyödyntää Suomessa?

Julkisen sektorin insentiivit rakenteellisille toimintatapamuutoksille heikot

Millaista väestö- ja maahanmuuttopolitiikkaa Suomi tarvitsee?

Kilpailukyvynta monet eri ulottuvuudet

Perinteinen näkökulma talouteen ja innovaatioihin

MALLI TUOTANTOPROSESSISTA

MALLI INNOVAATIOPROSESSISTA

OECD review of Finnish innovation policy (2017)

- Need for a **new vision for STI** driven by economic and societal challenges.
- **Governance needs to be re-invented** to create a whole of government approach to system transitions (new model for PPPs, improved cooperation and coordination)
- Priority should be given to **radical innovations**.
- Need to **diversify the economic structure** and **build new competitive advantages and export strengths**.
- Focus on **high value-added segments**.
- Need for **strong international engagement** and **linking to world markets**.

TKI panostuksien strategisen kohdentamisen ja innovaatiojärjestelmän uudistamisen tarve

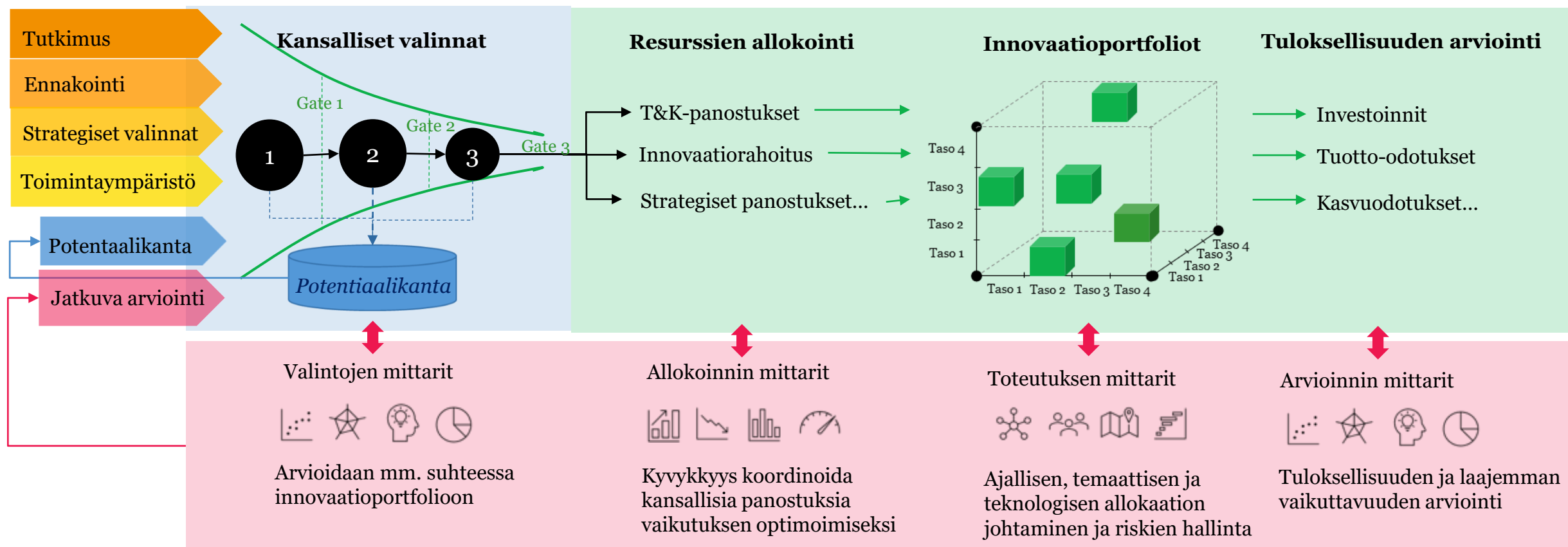
- Suomi on sijoittamassa ennennäkemättömän määrän julkisia varoja tki-toimintaan. Kumuloituva kasvu noin 260M€/vuosi. On äärimmäisen tärkeää, että nämä varat sijoitetaan tehokkaasti. Vaarana on panostusten sirpaloituminen.
- Tähän asti keskustelu on painottunut rahoituksen määrään ja saajiin, eikä siihen, mitä rahalla saadaan aikaan.
- Tässä ajassa on tärkeä miettiä rahan käyttöä strategisesti. Pienellä maalla pitää olla rohkeutta valita strategisia kärkiä.
- Kansantalouden ja innovaatiojärjestelmän viime vuosien heikko kehitys viittaa siihen, ettei kasvavilla T&K-panostuksista saada parasta mahdollista vaikuttavuutta ilman innovaatiojärjestelmän perinteisten ajattelu- ja toimintamallien uudistamista

Ajattelumallit kaipaavat uudistamista

- 1 Talousajattelun uudistaminen**
- 2 Innovaatiomallin uudistaminen**
- 3 Elinkeino- ja innovaatiopolitiikan uudet toimintamallit**
- 4 Kilpailukykyajattelun uudistaminen**
- 5 Resilienssin ja uudistumiskyvyn parantaminen.**
- 6 Hyvinvointipalveluiden uudistaminen**
- 7 Jatkuvan oppimisen uudistaminen**

Luodaan yhdessä iteroiva TKI-panostusten strategisen kohdentamisen toimintamalli

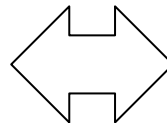
luonnos

Yhteiskunnalliset innovaatiot

Kotimaisten innovaatioiden kehittäminen:

Voimme tarjota alustoja ja kehittää verkostoja yhteiskunnallisille innovaatioille.

Kansainvälisten innovaatioiden tuonti Suomeen:

Voimme yhteistyössä kumppaniensa kanssa tunnistaa kiinnostavia kansainvälisiä innovaatioita ja edistää niiden käyttöönottoa ja soveltamista Suomessa. *)

Esimerkkejä yhteiskunnallisista innovaatioista, joissa Sitra on ollut mukana:

Sosiaalinen pääoma

Erätauko -konsepti: Rakentavan yhteiskunnallisen keskustelun konsepti.

Polis-alusta: Avoimeen lähdekoodiin perustuva verkkoalusta, joka mahdollistaa rakentavan mielipiteiden vaihdon valitun aihepiirin ympärillä. *)

Tulevaisuusperintö -verstas:

Museokentällä levinnyt konsepti, jossa katsotaan, mikä osa kulttuuri-perinnöstämme kantaa meitä tulevaisuudessakin.

Inhimillinen pääoma

Kestävyyspaneeli: Monitieteinen tiedepaneeli yhteiskunnallisen päätöksenteon tueksi. *)

Tulevaisuustaajuus -konsepti:

Tulevaisuusajattelun tuominen innostavalla tavalla uusille yleisöille (koulut, järjestöt ym.).

Ratkaisu 100: Osaamisen teemalla syntynyt kaksi tavoitteellisesti kehitettyä innovaatiota (HeadAI ja Positiivinen CV)

Ekologinen pääoma

Ekosysteemitilinpito: Ekosysteemien tilan kehitys suhteessa talouden, työllisyyden ja hyvinvoinnin tunnuslukuihin. *)

Elämäntapatesti: Testillä on ollut 1,5 milj. käyttäjää ja se on tukenut muutosta kohti kestävämpiä elämäntapoja. *)

Uudistava viljely: Luonnon elinvoimaa vahvistavan, uudistavan (regeneratiivisen) viljelyn toimintamalli. *)

Uuden innovaatiojärjeseltemän askeleet

1. Vision – Luodaan haluttu tulevaisuudenkuva ja visio yhdessä.

- Yhdessä luotu kuva tulevaisuudesta antaa työlle tarkoituksen ja herättää motivaatiota.

2. Understanding – Hetaan yhteinen ymmärrys, miten asiat liittyvät toisiinsa ja tehdään liitoksista läpinäkyviä.

- Ajattele käänteisesti: aloita tuloksesta ja etene taaksepäin.

3. Clarity – Yksinkertaistetaan asioita.

- Keskitytään vain siihen, millä oikeasti on merkitystä. Selkeyttä järjestelmään tuovat muun muassa luottamus, avoin vuorovaikutus ja määritellyt prosessit.

4. Adaptability / Agility – Keskitytään toiminnan joustavuuteen ja ketteryyteen.

- Helpotetaan innovaatiota edistämällä johdonmukaista päätöksenteon kulttuuria. Keskitytään resilienssin eli muutoskyvykkyyden rakentamiseen, luomalla joustavuutta ja sopeutumista tukevat rakenteet.

Sitra voisi olla riippumaton TKI-järjestelmän uudistamisen fasilitaattori

Sitra on parlamentaarisesti valvottu, riippumaton toimija, jonka tehtävä on työskennellä Suomen tulevaisuuden hyväksi. TKI-politiikkaa on valmisteltu parlamentaarisesti pyrkien pitkäjänteisesti, yli vaalikausien ulottuvaan jatkuvuuteen.

Sitra voisi olla fasilitoimassa tätä keskustelua.

- Sitralla on kyky koota eri yhteiskunnan toimijoita yhteen. Keskusteluun tarvitaan laajasti yritys kenttä, tiede kenttä ja tutkimuslaitokset. TKI-politiikka tarvitsee myös kansalaisten tuen
- Sitra on riippumaton toimija, eikä ole hakemassa itselleen rahoitusta
- TIN:llä on virallinen rooli valmistelussa ja päätösten tekemisessä. TIN tarvitsee kuitenkin syötteitä valmistelunsa tueksi. TIN:in oma resursointi on jatkossakin niukka
- Sitran fasilitoimalla avoimella työllä, riittävän laajassa sidosryhmäyhteistyössä, voi olla merkittävä valmistelua tukeva vaikutus

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

